

OPIS DOBREJ PRAKTYKI

1. Dane dotyczące gminy/powiatu

nazwa inicjatywy	„Wspólnie znaczy więcej, mądrzej i lepiej”
nazwa gminy/powiatu	Gmina Gościeradów, powiat kraśnicki
dokładny adres	Gościeradów Folwark os. POM 7, 23-275 Gościeradów
województwo	lubelskie
telefon	15 8755112
adres strony internetowej	www.biblioteka.goscieradow.pl
faks	
adres e-mail	biblioteka.goscieradow@gmail.com

2. Rodzaj(e) podjętych działań (zaznacz):

- kształtowanie efektywnych systemów konsultacji społecznych i udziału obywateli w formułowaniu strategii rozwoju i prowadzenia polityki lokalnej lub regionalnej;
- wprowadzanie nowatorskich form demokracji lokalnej;
- rozwijanie systemów kontroli i komunikacji społecznej, ze szczególnym podkreśleniem przejrzystości procesów decyzyjnych władz gminy lub powiatu;
- oryginalne formy aktywizacji działalności obywatelskich i współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- formy działalności z podmiotami gospodarczymi i ich samorządami na rzecz wspólnoty obywatelskiej i lokalnego rozwoju;
- działania na rzecz wychowania obywatelskiego, w tym pozaszkolne inicjatywy edukacyjne, działania na rzecz młodych mieszkańców gminy lub powiatu;
- decentralizację realizacji zadań publicznych, drogą przekazywania jej organizacjom obywatelskim lub jednostkom bliższym obywateli;
- inne.....
.....

3. Przedmiot działalności

Angażowanie instytucji, organizacji i obywateli do wspólnych działań mających na celu popularyzację i ochronę dziedzictwa kulturowego Lubelszczyzny, edukację pozaszkolną dzieci i młodzieży oraz starszych mieszkańców gminy.

4. Opis działań

Gmina Gościeradów położona jest na pograniczu dwóch dużych regionów fizyczno-geograficznych: Wyżyny Lubelskiej i Kotliny Sandomierskiej. Znajduje się w południowo-zachodniej części województwa lubelskiego, w powiecie kraśnickim, 20 km na zachód od Kraśnika. Rozciąga się na powierzchni 15.856 ha i obejmuje 19 sołectw oraz 2 osiedla mieszkaniowe. Liczy 7384 mieszkańców (stan na dzień 30.06.2014 r.).

Na terenie tej gminy typowo rolniczej działa, jako jedna z dwóch instytucji kultury, Gminna Biblioteka Publiczna w Gościeradowie. Jest to jedyna biblioteka publiczna na terenie gminy. Nie ma filii, ale dzięki porozumieniu z dyrektorami Zespołu Szkół im. Janiny Wierchowskiej w Liśniku Dużym i Zespołu Szkół im. Józefa Twaroga oraz zgodzie Wójta Gminy Gościeradów na terenie tych miejscowości działają 2 nasze punkty biblioteczne prowadzone przez nauczycieli. Lokal biblioteki o wielkości 84 m² znajduje się w budynku, który dzielimy wspólnie z Gminnym Ośrodkiem Kultury w Gościeradowie.

Nasza biblioteka realizuje szereg działań integrujących instytucje, organizacje i mieszkańców gminy wokół wspólnych celów. Jednym z najważniejszych przedsięwzięć w 2014 r. była współorganizacja **Wieczoru z Rzecznikiem - międzynarodowego projektu** współfinansowanego przez Komisję Europejską (Dyrekcję Generalną ds. Sprawiedliwości), realizowanego na terenie pięciu państw: Polski, Czech, Słowenii, Rumunii i Estonii. Projekt zakładał, że na terenie tych krajów odbędzie się 70 spotkań dotyczących 3 tematów tj. praw pacjenta, praw konsumenta i prawa do informacji publicznej. W Polsce koordynacją projektu zajęła się Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej we współpracy z Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich i Stowarzyszeniem Praktyków Dramy „Stop - Klatka”. Na terenie całego kraju odbyło się 15 spotkań pod nazwą „Wieczór z Rzecznikiem”, z których jedno odbyło się w naszej bibliotece. Dla osiągnięcia celów, tj. upowszechnienia wiedzy o prawach podstawowych i promocji Karty Praw Podstawowych UE biblioteka potrzebowała sojuszników, którzy zgodzili się wziąć na swoje barki część zaplanowanych przez nas działań projektowych. Nawiazaliśmy współpracę z Renatą Łukasik – Powiatowym Rzecznikiem Konsumentów w Kraśniku. Efektem naszych kontaktów był wywiad z rzecznikiem, który ukazał się w „Więściach Gościeradowskich. Biuletynie Informacyjnym Urzędu Gminy w Gościeradowie” i na stronie internetowej biblioteki.

Na nasze zaproszenie pozytywnie odpowiedziały szkoły z terenu naszej gminy: Publiczne Gimnazjum w Księżomierzu, Publiczne Gimnazjum w Liśniku Dużym, Publiczne Gimnazjum w Wólce Gościeradowskiej ze Stowarzyszeniem „Szkoła Przyszłością”, Publiczna Szkoła Podstawowa w Gościeradowie oraz Publiczna Szkoła Podstawowa w Szczecynie. Nauczyciele w wyżej wymienionych placówkach oświatowych na podstawie dostarczonych

scenariuszy przeprowadzili lekcje o prawach konsumenta. Efektem zrozumienia treści zajęć były plakaty wykonane przez uczniów, z których najciekawsze trafiły na wystawę zorganizowaną na podsumowanie projektu.

Członkowie Stowarzyszenia „Szkoła Przyszłością” przygotowali młodzież do udziału w spotkaniu podsumowującym projekt i pomagali w przygotowaniu wystawy plastycznej.

Do udziału w projekcie, jako sojusznicy naszej biblioteki, zgłosiły się także biblioteki publiczne z terenu powiatu kraśnickiego: Gminna Biblioteka Publiczna w Dzierzkowicach i Filia w Dzierzkowicach Woli, Gminna Biblioteka Publiczna w Trzydniku Dużym, Gminna Biblioteka Publiczna w Stróży, Gminna Biblioteka Publiczna w Zakrzówku, Miejska Biblioteka Publiczna w Kraśniku, Miejsko - Gminna Biblioteka Publiczna w Anopolu. Dostarczyły one swoje zbiory dotyczące praw człowieka, obywatelskich i praw konsumenta, z których powstała wystawa promująca zbiory wyżej wymienionych bibliotek (podano nazwę, adres i telefon do każdej biblioteki, z której pochodziły zbiory). Oprócz tego nawiązano współpracę z Księgarnią Avalon z Kraśnika, która przekazała poradniki o prawach konsumenta, z ceną zawierającą 15% rabat, na kiermasz zorganizowany podczas „Wieczoru z Rzecznikiem”.

W dniu 27.05.2014 r. podczas spotkania pod tą właśnie nazwą w Sali Widowiskowej Gminnego Ośrodka Kultury w Gościeradowie (GOK udostępnił bibliotece nieodpłatnie także nagłośnienie i oświetlenie) uczestnicy wzięli udział w teatrze forum przygotowanym przez aktorów ze Stowarzyszenia Praktyków Dramy „Stop - Klatka”. W czasie krótkich scenek teatralnych uczyli się bronić swoich interesów konsumenta i reagować na próby oszustwa ze strony nieuczciwych przedstawicieli handlowych. Później można było wysłuchać wykładu i zabrać głos w dyskusji z Dariuszem Supłem - przedstawicielem Biura Rzecznika Praw Obywatelskich.

Na zakończenie reprezentanci firm współpracujących z biblioteką, tj. Banku Spółdzielczego Ziemi Kraśnickiej Oddział w Gościeradowie, Firmy ERKADO Zbigniew Kozłowski, Firmy „IN - AGRA” Lech Chołody, Restauracji „Bajka” Edyta Pierzchała, Firmy Handlowej „Kaola” Grzegorz Jaworek i Sklepu Wielobranżowego Marta Myszka odebrali od dyrektora GBP w Gościeradowie - Doroty Karkusiewicz Serduszka Konsumenta, jako motywację do pozytywnych działań dla dobra konsumenta. Po części oficjalnej, podczas oglądania wystaw, uczestnicy mieli możliwość indywidualnej rozmowy z Powiatowym Rzecznikiem Konsumentów i pracownikiem Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Inicjatorką udziału w projekcie i koordynatorką działań sojuszników była dyrektor GBP - Dorota Karkusiewicz.

Nasza biblioteka wspólnie ze szkołami wspomaga młodzież w wyborze ścieżki zawodowej. Przykładem tych działań było zorganizowanie w dniu 27 lutego 2013 r. **spotkania z młodym profesjonalistą p. Michałem Woźniakiem** - prezesem Zarządu Fundacji Wolnego i Otwartego Oprogramowania, członkiem - założycielem Warszawskiego Hackerspace'a, byłym kierownikiem Laboratorium Technik Mobilnych BRAMA i studentem filozofii Uniwersytetu Warszawskiego. W spotkaniu wzięło udział 30 uczniów szkół średnich

z Zespołu Szkół im. Wł. St. Reymonta pod opieką członków Stowarzyszenia „Szkoła przyszłością”. Uczestnicy poznali ścieżkę kariery zawodowej gościa, nazwy zawodów przyszłości z listy przygotowanej przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych, próbowali odnaleźć cechy, które mogłyby pomóc im w wykonywaniu wylosowanych zawodów i podzieleni na grupy, współzawodniczyli w rozwiązywaniu quizu.

Spotkanie było częścią projektu „Link do przyszłości. Młodzi. Internet. Kariera realizowanego przez Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego ze środków Microsoft w ramach inicjatywy „YouthSpark” oraz Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności. Inicjatorką udziału w projekcie była dyrektor GBP - Dorota Karkusiewicz.

Przykładem naszych działań powtarzanych cyklicznie, które integrują społeczność naszej gminy jest **wspólne uczestniczenie w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”**, podczas której reprezentanci: władz gminnych (wójt, sekretarz, radni), Gminnej Biblioteki Publicznej w Gościeradowie, Gminnego Ośrodka Kultury w Gościeradowie, Ośrodka Pomocy Społecznej w Gościeradowie, Domu Pomocy Społecznej im. hr. Eligiusza Suchodolskiego w Gościeradowie, szkół, Nadleśnictwa Gościeradów i Klubu Seniora w Gościeradowie czytają dzieciom książki. Inicjatorką obchodów Tygodnia Bibliotek w naszej gminie, w ramach którego odbywa się akcja była poprzednia kierownik GBP - Dagmara Nasiłowska.

Wiele radości przynoszą dzieciom **zajęcia współorganizowane w czasie Ferii z Biblioteką przez Klub Seniora w Gościeradowie** oparte na przypominaniu dzieciom zacierających się z czasem elementów naszej kultury. Co roku ustalamy tematykę zajęć, do których seniorzy się bardzo dokładnie przygotowują. Do tej pory odbyły się zajęcia:

- „Opowiem Ci bajkę” - seniorzy opowiadali dzieciom baśnie i opowieści zachowane w pamięci z czasów swojego dzieciństwa (2012 r.),
- „W co bawiły się nasze babcie?” - dzieci poznały gry i zabawy z dzieciństwa swoich dziadków, np.: „Stary niedźwiedź mocno śpi”, „Gąski, gąski do domu”, „Rolnik w San Dolinie” (2013 r.),
- „Entliczek - Pentliczek z Klubem Seniora” - dzieci uczyły się od seniorów starych wyliczanek. „Pan Sobieski miał trzy pieski...”, „ Entliczek - pentliczek malowany stoliczek” ..., „Wpadła bomba do piwnicy...” to tylko niektóre wyliczanki z dzieciństwa naszych mam i babć, które znalazły się w treści zajęć (2014 r.).

Seniorzy, oprócz ciekawego programu, zawsze mają dla uczestników coś pysznego. Zazwyczaj są to własnoręcznie wykonane ciasta. Dzieci mogą też zdobyć drobne nagrody od biblioteki śpiewając, recytując lub wykonując skomplikowane czasem zadania zlecane przez grupę. Inicjatorką działań były: dyrektor GBP - Dorota Karkusiewicz i przewodnicząca Klubu Seniora w Gościeradowie - Zofia Karkusiewicz.

W 2014 roku odbyła się **V edycja konkursu literackiego „To właśnie tu się wydarzyło”** na najpiękniejszą pracę literacką związaną z miejscowością leżącą na terenie gminy Gościeradów. Organizatorami konkursu są Gminna Biblioteka Publiczna w Gościeradowie we współpracy z Urzędem Gminy Gościeradów i Stowarzyszeniem Przyjaciół Gościeradowa.

Celami konkursu są: promocja miejscowości znajdujących się na terenie gminy Gościeradów, zbieranie i utrwalanie dokumentów lokalnej historii i dziedzictwa, motywowanie do pracy twórczej osób uzdolnionych.

Konkurs jest promowany przez „Wieści Gościeradowskie” i propagowany na terenie placówek oświatowych dzięki współpracy z dyrekcją szkół. Uczniowie szkół mają możliwość wykazać się umiejętnościami pisarskimi zdobytymi podczas lekcji języka polskiego, a starsi mieszkańcy czują się potrzebni dzieląc się doświadczeniem i wiedzą przekazywaną z pokolenia na pokolenie. Organizatorzy promują swoją działalność, wykazując się zaangażowaniem w zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i rozwój talentów. Autorzy najciekawszych prac otrzymują nagrody rzeczowe i mają możliwość odczytania swoich utworów podczas uroczystości rozdania nagród w Tygodniu Bibliotek. Z zebranych prac chcemy wydać publikację promującą gminę Gościeradów. Inicjatorką konkursu była dyrektor GBP – Dorota Karkusiewicz.

W 2014 roku Zespół Placówek Oświatowych im. Jana Pawła II w Gościeradowie wspólnie z naszą biblioteką zorganizowali dla dzieci konkurs literacki o Janie Pawle II. W wyniku rozstrzygnięcia tego konkursu 19 najpiękniejszych listów – próśb do Świętego zostało wyróżnionych i umieszczonych w **antologii – książeczce wydanej przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Gościeradowie**, która razem z wersją elektroniczną trafiła do każdej ze szkół podstawowych i która posłużyła, jako promocja twórczości naszych uczniów w powiecie krańickim podczas obchodów kanonizacji Wielkiego Papieża w Kraśniku. Ponieważ konkurs przebiegał pod patronatem Wójta Gminy Gościeradów, każda ze szkół biorących w nim udział otrzymała statuetkę z popiersiem Jana Pawła II. Pamiątkowe dyplomy otrzymali autorzy nagrodzonych prac oraz pozostali uczestnicy, ich opiekunowie i placówki oświatowe, które zorganizowały etap szkolny. W przedsięwzięciu wspomógł nas także ośrodek kultury, który udostępnił Salę Widowiskową, nagłośnienie i oświetlenie.

Publikacja była prezentowana na XVIII Targach książki w Krakowie na stoisku Polskiego Związku Bibliotek. Inicjatorkami działań były wicedyrektor ZPO w Gościeradowie – Beata Sajacka i dyrektor GBP – Dorota Karkusiewicz.

Od kilku lat nasza biblioteka jest **koordynatorem Europejskich Dni Dziedzictwa w gminie Gościeradów**. EDD to największy w Europie projekt społeczny i edukacyjny. Polska jest jednym z 50 krajów biorących udział w tej akcji. Obchody w naszym kraju objęte są honorowym patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Koordynatorem ogólnopolskim jest Narodowy Instytut Dziedzictwa, który kieruje zaproszenia do instytucji kultury, samorządów powiatowych i gminnych, sołectw oraz organizacji pozarządowych. Co roku we wrześniu organizatorzy i koordynatorzy proponują tysiące imprez, dzięki którym uczestnicy mają okazję do poznania dorobku kulturowego regionu, w którym zamieszkują. Jest to znakomita szansa na ukazanie mieszkańcom, jakim kapitałem jest ich dziedzictwo i uświadomienie im, jaki oni sami mają potencjał w promowaniu walorów swojej gminy, miasta, czy miejscowości. W ramach obchodów EDD w gminie Gościeradów odbyły się:

- **„Kamienie milowe”** (2011 r.) - obchody Europejskich Dni Dziedzictwa współorganizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Gościeradowie, Gminny Ośrodek Kultury w Gościeradowie, Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Gościeradów, Stowarzyszenie Przyjaciół Gościeradowa pod patronatem Urzędu Gminy Gościeradów. Obchody składały się z: mszy świętej w intencji osób zasłużonych i poległych w obronie ojczyzny, części wokalnno - instrumentalnej GOK, uroczystego rozstrzygnięcia konkursu fotograficznego „Śladami historii” na najciekawsze zdjęcia miejsc pamięci znajdujących się na terenie gminy, wystawy pokonkursowej wzbogaconej o mapki dojazdu do miejsc pamięci, wystawy dokumentów i publikacji dotyczących historii i dnia dzisiejszego gminy (GBP) oraz wystawy zdjęć zabytków powiatu kraśnickiego przygotowanej przez Stowarzyszenie Przyjaciół Gościeradowa.
- **„Tradycja i kultura dawniej a tajemnice codzienności”** (2012 r.) - obchody Europejskich Dni Dziedzictwa organizowane przez wyżej wymienione podmioty oraz Klub Seniora w Gościeradowie przy wsparciu finansowym Wójta Gminy Gościeradów.

W scenografii przypominającej wnętrze wiejskiej chaty zaprezentowano scenki teatralne z pokazem darcia pierza, łuskania grochu i wyrobu masła, wzbogacone o stare piosenki, przyśpiewki i wiersze. Odbyla się też degustacja jadła i napojów, które powstały według tradycyjnych przepisów wiejskich. Po degustacji goście ruszyli do tańca przy dźwiękach muzyki kapeli ludowej. Ważnym elementem EDD była wystawa starych zdjęć przedstawiających portrety rodzinne, prace polowe i gospodarskie, pierwsze traktory i wnętrze dawnej poczty w Gościeradowie. Niewątpliwymi atrakcjami były też: potężne drzewo genealogiczne rodziny Mazurków i wystawa narzędzi używanych przez okoliczną ludność.

- **„Powrót do przeszłości”** to hasło obchodów gminnych Europejskich Dni Dziedzictwa z 2013 r. Zostały one zorganizowane przez wymienione wyżej podmioty oraz Starostwo Powiatowe w Kraśniku i szkoły przy współpracy z Archiwum Państwowym w Lublinie Oddział w Kraśniku. W scenografii wnętrza dawnej szkoły (eksponaty zgromadzone przez mieszkańców, wypożyczone z Muzeum Wsi w Maruszowie, ze szkół gminnych i Publicznej Szkoły Podstawowej w Grabówce - gmina Annopol) przedstawiono program artystyczny, na który składały się: koncert wokalnno - instrumentalny Gminnego Ośrodka Kultury w Gościeradowie, program artystyczny Klubu Seniora w Gościeradowie, tj.: wspomnienia szkolne z czasów przedwojennych, wojennych (tajne nauczanie) i powojennych, oryginalna wersja pacierza odmawianego przed i po lekcjach, dawne piosenki szkolne, gawęda ludowa „Niepiśmienny” (ze zbioru „Gawędy i rymy ulotne”, wyd. w 1857 r.), skecz „Profesor i spóźniony uczeń” oraz występy uczniów szkół, którzy w krótkich programach artystycznych przedstawiali „na serio i z przekąsem” informacje o historii swoich placówek. Podczas degustacji potraw polskich wykonanych przez panie z Klubu Seniora można było obejrzeć wystawy: „Powstanie styczniowe w malarstwie polskim” zorganizowaną przez: Stowarzyszenie Przyjaciół Gościeradowa i wystawę „Wydarzenia - ludzie - tradycja” dotyczącą najważniejszych aspektów powstania

styczniowego na Lubelszczyźnie wypożyczoną z Archiwum Państwowego w Lublinie Oddział w Kraśniku. Ponadto pracownicy GBP przygotowali:

- „Warto zobaczyć” - mapkę gminy Gościeradów z zaznaczonymi obiektami do zwiedzania, zdjęciami tych obiektów, datowaniem i opisem;
 - informacje i zdjęcia dotyczące uczestników powstania styczniowego pochowanych na cmentarzu w Gościeradowie i dokumenty archiwalne przekazane przez Kazimierza Kotlińskiego i jego żonę Marię Antoninę z domu Kwiatek - zięcia i córkę kierownika pierwszej drewnianej szkoły w Gościeradowie;
 - wystawę dotyczącą walki z analfabetyzmem w gminie, powstania Wiejskiego Uniwersytetu Ludowego w Gościeradowie, organizacji szkół w latach 1945 - 1951. (wystawa powstała po analizie dokumentów udostępnionych pracownikom GBP przez Archiwum Państwowe w Lublinie Oddział w Kraśniku);
 - dokumenty zebrane od mieszkańców gminy m.in. dzięki współpracy ze Stowarzyszeniem „Szkoła Przyszłością” (zdjęcia, świadectwa, stare podręczniki, zeszyty uczniowskie) oraz instytucji (katalogi klasyfikacyjne z lat 1916 - 1925 i kroniki).
- **„Dziedzictwo gminy Gościeradów - źródłem tożsamości mieszkańców”** (2014 r.) Organizatorami byli: Wójt Gminy Gościeradów; Gminna Biblioteka Publiczna w Gościeradowie, Gminny Ośrodek Kultury w Gościeradowie, Klub Seniora w Gościeradowie, Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Gościeradów, Stowarzyszenie Przyjaciół Gościeradowa, Starostwo Powiatowe w Kraśniku. Scenografia przypominała brzeg rzeki. Dzięki eksponatom udostępnionym przez mieszkańców można było zobaczyć, jak wyglądał dawniej używany sprzęt do połowu ryb oraz urządzenia do prania i noszenia wody z rzeki. Nasz regionalny rzeźbiarz Stefan Stachula mieszkający w Dąbrowie koło Annopola udostępnił wystawę swoich rzeźb, którą przygotował GOK w Gościeradowie. Także program imprezy powstał dzięki aktywności mieszkańców z: Gościeradowa, Wólki Gościeradowskiej, Księżomierzy, Liśnika Dużego, Marynopola, Szczecyna i Łanów. Składał się on z:
- przedstawienia informacji uzyskanych od pracowników Urzędu Gminy w Gościeradowie oraz Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie Inspektoratu w Kraśniku dotyczących rzeki Tuczyn, Źródlisk w Łanach i stawów znajdujących się w naszej gminie;
 - prezentacji wiersza „ O Tuczynie, co wzdłuż naszej gminy płynie” rodzimej poetki - Krystyny Ziółkowskiej;
 - prezentacji multimedialnej „Od źródeł Tuczyna do ujścia ” wykonanej przez dyrektora biblioteki;
 - wspomnień spisanych przez członków Klubu Seniora w Gościeradowie dotyczących dnia powszedniego z Tuczynem w miejscowościach: Gościeradów, Wólka Gościeradowska i Liśnik Duży;
 - przedstawienia obrzędów topienia marzanny i rzucania wianków na wodę w noc Św. Jana, w który zaangażowały się dzieci, młodzież i osoby starsze;
 - pieśni „Nad brzegiem rzeki głębokiej” w wykonaniu Zespołu Ludowego z Księżomierzy;

- Wywiadu z Eugeniuszem Klimkiem - byłym marynarzem, który odbył służbę na ORP Błyskawica - obecnie statkiem - muzeum zakotwiczonym w porcie w Gdyni;
- Występu z zespołu „No Name” działającego w ośrodku kultury.

Po części artystycznej uczestnicy spotkania oglądali wystawy:

- rzeźb drewnianych wykonanych przez Stefana Stachulę uhonorowanego w 2013 r. zaszczytnym tytułem Artysty Lubelszczyzny;
- map z nazwami zwyczajowymi występującymi na terenie gminy udostępnioną przez Stowarzyszenie Przyjaciół Gościeradowa;
- zdjęć Tuczyzna, Źródlisk i innych zbiorników wody znajdujących się na terenie gminy ze zbiorów biblioteki oraz z archiwów rodzinnych mieszkańców;
- zdjęć z ORP Błyskawica (własności biblioteki) i z archiwum rodzinnego byłego marynarza tego statku wraz z wywiadem przeprowadzonym przez jego wnuki;
- sprzętu do rybołówstwa i urządzeń do prania i noszenia wody (zbiory udostępnione przez mieszkańców);
- przepisów na ulubione potrawy mieszkańców.

Na zakończenie odbyła się degustacja potraw wykonanych przez Klub Seniora w Gościeradowie i tańce przy znanych melodiach ludowych.

Inicjatorami pierwszych gminnych obchodów byli: sekretarz gminy - Anna Potocka, dyrektor GBP - Dorota Karkusiewicz i dyrektor GOK - Roman Biss.

GBP dba też, żeby nasi mieszkańcy mieli dobrą wiedzę na temat wydarzeń z historii Polski. Pod koniec stycznia 2014 r. nawiązaliśmy współpracę z dr Sławomirem Poleszakiem - Naczelnikiem Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej Instytutu Pamięi Narodowej Oddziału Terenowego w Lublinie. Za jego zgodą udało się sprowadzić **wystawę „Zbrodnie katyńska”** do Gościeradowa i przeprowadzić bezpłatną prelekcję towarzyszącą jej otwarciu.

Uroczystość rozpoczęła się dnia 04.03.2014 r. o godz. 12⁰⁰ w Sali Widowiskowej GOK w Gościeradowie. W spotkaniu wzięli udział mieszkańcy gminy i goście, wśród których m.in. byli dyrektorzy szkół, nauczyciele, uczniowie szkoły średniej w Wólce Gościeradowskiej, podopieczni DPS i członkowie Klubu Seniora w Gościeradowie. W nastrój spotkania uczestników wprowadziła piosenka Lecha Makowieckiego „Katyń 1940. Ostatni list” oraz fragmenty filmu w reżyserii Andrzeja Wajdy „Katyń” nakręconego na podstawie powieści Andrzeja Mularczyka. Następnie prelekcję na temat zbrodni wygłosiła Justyna Dudek - pracownik Instytutu Pamięi Narodowej w Lublinie. Prelekcja została wzbogacona o prezentację komputerową zawierającą obrazy i informacje dopełniające wystawę. Były, więc: mapy, fragmenty dokumentów dotyczących „niemiecko - sowieckiego układu o przyjaźni i granicy”, fragmenty „Rozkazu Naczelnego Wodza z 17.09. 1939 r., zdjęcia jeńców i obozów, informacje dotyczące ilości jeńców w poszczególnych obozach, terminy likwidacji obozów w Kozielsku, Ostaszku i Starobielsku, informacje o miejscach kaźni, fragmenty zapisów z ostatnich dni i godzin życia zamordowanych, informacje o nielicznych ocalałych, zdjęcia z ekshumacji, informacje o procesie wyjaśniania zbrodni katyńskiej, zdjęcia polskiego

cmentarza wojennego w Katyniu, fragmenty zeznań D. Tokariewa – szefa NKWD w Kalininie, informacja o Stowarzyszeniu „Memoriał” oraz kwalifikacja prawna zbrodni katyńskiej.

Nasi mieszkańcy mają możliwość poznania dokumentów świadczących o historii Polski i o wartości własnego dziedzictwa. Na bieżąco też poznają informacje, które mogą pomóc im w codziennym życiu i ćwiczą umiejętność korzystania z komputerów i Internetu. W 2014 r. biblioteka wzięła udział w **ogólnopolskim projekcie „ O finansach... w bibliotece - III edycja”** realizowanym przez Narodowy Bank Polski i Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Celem projektu było zwiększenie u osób starszych mieszkających na terenach wiejskich i małych miastach umiejętności korzystania z usług finansowych, w tym z bankowości elektronicznej. Projekt był promowany w biuletynie informacyjnym Urzędu Gminy w Gościeradowie „Wieści Gościeradowskie”, a w dotarciu do kandydatów na uczestników pomogli nam też członkowie Klub Seniora w Gościeradowie.

Wielką wagę przykładamy do rozwoju dzieci i młodzieży, dlatego od listopada 2014 r. na terenie naszej biblioteki działa jeden z dwudziestu w Polsce gminnych ośrodków programowania. W ciągu 5 lat zakładamy przeprowadzenie szeregu zajęć dydaktycznych, głównie z algorytmiki z uczniami szkół podstawowych i gimnazjalnych w ramach projektu **„GO_PRO! - Gminne Ośrodki Programowania, jako model efektywnej promocji wiedzy i praktyki programistycznej”**. Ich celem jest rozwój kompetencji kluczowych poprzez programowanie robotów utworzonych z klocków Lego Mindstorms. Do realizacji projektu Stowarzyszenie Edukacji Pozaformalnej „Meritum” przekazało bibliotece nowoczesny sprzęt komputerowy z akcesoriami, zestawy klocków edukacyjnych i licencje. Na spotkania promocyjnie przybyli do biblioteki dyrektorzy szkół i nauczyciele z uczniami. Zainteresowanie jest tak duże, że nasze możliwości lokalowe i sprzętowe są niewystarczające, żeby zabezpieczyć wszystkie potrzeby dzieci i młodzieży w tym względzie.

Nasze osiągnięcia i wyróżnienia:

- LAUR za zdobycie II miejsca w konkursie dla Partnerstw Lokalnych w województwie lubelskim wręczony podczas IV Konferencji Regionalnej Programu Rozwoju Bibliotek pod nazwą „ Biblioteka naszych czasów” w Lublinie (2013 r.);
- list pochwalny do Wójta Gminy Gościeradów z Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kraśniku (2011 r.);
- wyróżnienie za całokształt pracy na rzecz rozwoju czytelnictwa od Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kraśniku (2006 r.)
- medal - wyróżnienie za współpracę przyznany bibliotece z okazji X - lecia działalności Stowarzyszenia Przyjaciół Gościeradowa (2010 r.);
- podziękowanie od prof. Leny Kolarskiej-Bobińskiej - posłanki do Parlamentu Europejskiego za udział w akcji „Stara książka w nowym miejscu. Zbiórka książek dla Wilkowa”.

Różnorodność i wielość działań GBP w Gościeradowie wynika z dobrej współpracy z władzami samorządowymi, organizacjami i instytucjami oraz dużego zaangażowania

pracowników biblioteki. Przedsięwzięcia kulturalno-oświatowe są wspierane w formie finansowej i rzeczowej także przez sponsorów – firmy działające na terenie gminy.

5. Uzyskane efekty

Powyższe działania są przykładem współpracy wielu podmiotów. Dzięki tej współpracy udaje się połączyć interesy wielu osób, instytucji, organizacji i firm prywatnych dla wspólnego dobra, jakim jest zachowanie dziedzictwa kulturowego, edukacja i aktywizacja mieszkańców. Wzajemna pomoc zwiększa zaufanie do działań gminy i instytucji (Urząd Gminy w Gościeradowie, Rada Gminy Gościeradów, Gminna Biblioteka Publiczna w Gościeradowie, Gminny Ośrodek Kultury w Gościeradowie, szkoły, Ośrodek Pomocy Społecznej w Gościeradowie, Dom Pomocy Społecznej im. Eligiusza Suchodolskiego, Nadleśnictwo Gościeradów) i aktywizuje mieszkańców w organizacjach: Klub Seniora w Gościeradowie, Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Gościeradów, Stowarzyszenie Przyjaciół Gościeradowa, Gminny Zespół Metodyczny Nauczycieli Języka Polskiego, Stowarzyszenie „Szkoła Przyszłością”. Przybliżyła też mieszkańcom działalność instytucji, które mają swoje siedziby w innych większych miejscowościach typu Kraśnik (współpraca z Powiatowym Rzecznikiem Konsumentów, Starostwem Powiatowym, Miejską Biblioteką Publiczną w Kraśniku, Archiwum Państwowym w Lublinie Oddział w Kraśniku, Wojewódzkim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie Inspektorat w Kraśniku) i Lublin (Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięi Narodowej Oddziału Terenowego w Lublinie, Narodowy Instytut Dziedzictwa Oddział w Lublinie, Narodowy Bank Polski Oddział w Lublinie) i te działające poza obszarem gminy, powiatu a nawet województwa (Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej, Stowarzyszenie Praktyków Dramy „Stop – Klatka”, Stowarzyszenie Edukacji Pozaformalnej „Meritum”, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, Muzeum Wsi w Maruszowie). Zwraca też uwagę np. na ofertę bibliotek działających na terenie powiatu, jako instytucji, które współdziałają w zaspokajaniu potrzeb obywateli. Dzięki wspólnym działaniom tych instytucji, organizacji i mieszkańców udaje się zrealizować więcej przedsięwzięć, zorganizować je lepiej i mądrzej wykorzystać środki finansowe na ich przygotowanie. Ponadto do opisanych działań włączani byli lokalni przedsiębiorcy, jako sponsorzy i realizatorzy potrzeb konsumentów. Powyższe wspólne działania nie tylko aktywizują społeczność lokalną w sferze edukacyjno – kulturalnej, ale też promują naszą bibliotekę i współorganizatorów przedsięwzięć.

6. Oszacowanie nakładów poniesionych na organizację i realizację projektu

Biblioteka realizuje powyższą działalność w ramach dotacji podmiotowej organizatora, środków wypracowanych i dotacji przekazanych w ramach zadań projektowych przez podmioty zewnętrzne oraz pomocy sponsorów.

Wieczór z Rzecznikiem:

- Koszt po stronie biblioteki: czas wykorzystany na: sporządzenie wniosku konkursowego i współpracę z przedstawicielami organizatorów projektu w Polsce,

określenie zasad współpracy z przedstawicielami szkół, bibliotek, ośrodka kultury, księgarni Avalon i przedsiębiorcami, koordynację projektu na terenie gminy, współpracę z Powiatowym Rzecznikiem Konsumentów, przeprowadzenie wywiadu z rzecznikiem, napisanie i zamieszczenie artykułu w „Wieściach Gościeradowskich”, przygotowanie programu spotkania „Wieczór z Rzecznikiem”, prowadzenie spotkania, przekazanie zaproszeń sojusznikom; czas i materiały potrzebne do zaprojektowania i drukowania zaproszeń oraz Serduszek Konsumenta, kolportaż plakatów na terenie gminy, drukowania scenariuszy lekcji dla nauczycieli prowadzących lekcje na temat praw konsumenta, przygotowania wystawy książek i wystawy plakatów wykonanych przez uczniów szkół, dekorację sceny i przygotowanie poczęstunku.

- Koszt po stronie organizatorów ogólnopolskich: koszt podróży i występu artystów ze Stowarzyszenia „Stop-Klatka”, przedstawiciela Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Fundacji Centrum Edukacji Obywatelskiej, koszt artykułów zakupionych do poczęstunku dla uczestników spotkania, koszt materiałów promujących treści realizowane w ramach projektu.
- Koszt po stronie szkół: praca nauczycieli prowadzących zajęcia, praca i materiały uczniów szkół, którzy wykonali plakaty na wystawę, koszt dowiezienia chętnych uczniów na spotkanie.
- Koszt po stronie Stowarzyszenia „Szkoła Przyszłości”: czas poświęcony na przygotowanie uczniów i pomoc w przygotowaniu wystawy.
- Koszt po stronie GOK: nieodpłatne wynajęcie sali, w której odbyło się spotkanie, oświetlenie i nagłośnienie.
- Koszt po stronie bibliotek: zgromadzenie i przywiezienie książek na wystawę, udział w spotkaniu.
- Koszt po stronie Powiatowego Rzecznika Konsumenta: czas poświęcony na sporządzenie i autoryzację wywiadu, koszt przyjazdu na spotkanie.
- Koszt po stronie przedstawicieli lokalnych przedsiębiorców: czas poświęcony na udział w spotkaniu.

Spotkanie z młodym profesjonalistą

- Koszt po stronie biblioteki: czas wykorzystany na: nawiązanie współpracy z Fundacją Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, nawiązanie współpracy z dyrekcją szkoły i osobami reprezentującymi stowarzyszenie, określenie zasad współpracy, prowadzenie spotkania, promocja spotkania w lokalnym periodyku; czas i materiały potrzebne do wydrukowania pomocy dydaktycznych, czas wykorzystany na przygotowanie pomieszczenia do spotkania i na samo spotkanie.
- Koszt po stronie szkoły: koszt promocji spotkania wśród młodzieży szkolnej

(drukowanie plakatów, informacje ustne przekazywane przez nauczycieli).

- Koszt po stronie Stowarzyszenia „Szkoła Przyszłością”: czas poświęcony na rekrutację chętnej młodzieży, koszt dowiezienia chętnych osób na spotkanie i czas wykorzystany na udział w spotkaniu.
- Koszt po stronie fundacji: koszt spotkania i podróży profesjonalisty.

Udział w Akcji „Cała Polska czyta dzieciom”

- Koszt po stronie biblioteki: czas potrzebny na zaproszenie przedstawicieli władzy gminnej oraz reprezentantów instytucji i organizacji do wspólnego czytania, przygotowanie utworów i dostarczenie ksera tekstów do osób, które będą czytały, ustalenie kolejności wystąpień, zaproszenie przedszkoli i szkół do udziału, prowadzenie spotkania z dziećmi; czas i materiały potrzebne do przygotowania okładek promocyjnych na teksty, skserowanie tekstów, przygotowanie sali, wykonanie dokumentacji zdjęciowej
- Koszt osób czytających: czas poświęcony na spotkanie, zakup słodczy.
- Koszt po stronie GOK: nieodpłatne wynajęcie sali, w której odbyło się spotkanie, oświetlenie i nagłośnienie.

Zajęcia współorganizowane w czasie Ferii z Biblioteką przez Klub Seniora

- Koszt po stronie biblioteki: wydruki dyplomów udziału ze zdjęciem grupowym, przygotowanie pomieszczenia, przygotowanie nagród do losowania (gadzety, które dostajemy, jako dodatki do czasopism), kawa, herbata dla uczestników, dokumentacja zdjęciowa dla biblioteki i dla Klubu Seniora.
- Koszt po stronie Klubu Seniora: przygotowanie odchodzących w zapomnienie opowieści, baśni i legend z terenu powiatu kraśnickiego, gier, zabaw i wyliczanek, przygotowanie elementów kostiumów i rekwizytów, własnoręcznie wykonanie ciast lub zakup cukierków, czas poświęcony na spotkanie z dziećmi.

Współorganizacja konkursu literackiego „To właśnie tu się wydarzyło”

- Koszt po stronie biblioteki: czas i materiały potrzebne do wydruków plakatów, czas poświęcony zredagowanie regulaminów kolejnych edycji konkursu i przekazanie ich szkołom, innym instytucjom i organizacjom, czas poświęcony na zgromadzenie prac, udział w komisji konkursowej, wystosowanie oferty sponsorskiej do przedsiębiorców, zakup nagród.
- Koszt po stronie Stowarzyszenia Przyjaciół Gościeradowa: czas poświęcony na zredagowanie regulaminów kolejnych edycji konkursu, promocję konkursu, udział w komisji konkursowej, zakup upominków za udział w konkursie.

Współorganizacja konkursu literackiego o Janie Pawle II i wydanie antologii prac dziecięcych

- Koszt po stronie biblioteki: czas wykorzystany na: udział w komisji konkursowej, korektę, wystąpienie się od numer ISBN z Biblioteki Narodowej, projekt okładki, skład, wydruki wstępne, czas poświęcony na konsultacje ze współorganizatorem, wydruk właściwy, zorganizowanie uroczystego rozstrzygnięcia konkursu, zaproszenie władz gminnych i gości, koszt wysłania egzemplarzy obowiązkowych do uprawnionych bibliotek i przesłania publikacji do prezesa Polskiego Związku Bibliotek (prezentacja publikacji na wystawie pokazującej dorobek bibliotek publicznych na XVIII Międzynarodowych Targach Książki), wykonanie dyplomów dla szkół i opiekunów.
- Koszt po stronie współorganizatora: czas niezbędny na konsultacje z Gminnym Zespołem Metodycznym Nauczycieli Języka Polskiego, zredagowanie regulaminu konkursu i przekazanie do szkół, zebranie prac konkursowych uczniów szkół uczestniczących w konkursie, zebranie zgód na publikację, udział w komisji konkursowej, korektę, czas poświęcony na konsultacje ze współorganizatorem, zakup nagród konkursowych dla uczniów, wykonanie dyplomów za udział, zaproszenie uczniów, którzy brali udział w konkursie na uroczyste rozstrzygnięcie konkursu, zaproszenie uczniów, których prace znalazły się w antologii, ich rodziców, nauczycieli oraz dyrekcje szkół na tę uroczystość.
- Koszt po stronie patrona konkursu – Wójta Gminy Gościeradów: zakup nagród - statuetek dla szkół, czas poświęcony na udział w uroczystości.
- Koszt po stronie GOK – nieopłatne wypożyczenie sali, nagłośnienia i oświetlenia.

Współorganizacja obchodów gminnych Europejskich Dni Dziedzictwa

- Koszt po stronie biblioteki: czas poświęcony na zaprojektowanie oczekiwań względem współorganizatorów w związku z hasłem ogólnopolskich obchodów, czas poświęcony na promocję przedsięwzięcia, czas wykorzystany na zaangażowanie mieszkańców i zgromadzenie eksponatów, wykonanie zaproszeń i przekazanie adresatom, czas wykorzystany na wykonanie scenografii i ustawienie wystaw, wykonanie stołu degustacyjnego z potraw dostarczonych przez członków klubu, koszt podróży do Archiwum Państwowego w Lublinie Oddział w Kraśniku, czas poświęcony na poszukiwanie dokumentów, koszt podróży do Muzeum Wsi w Maruszowie celem wypożyczenia części eksponatów, wykonanie scenariusza imprezy w oparciu o scenariusze dostarczone przez współorganizatorów, pomoc w sprzątnięciu sali, oddanie właścicielom wypożyczonych od nich zdjęć, eksponatów i innych elementów scenografii, sporządzenie sprawozdania i promocja w mediach.
- Koszt po stronie organizatora w regionie (NID lub Muzeum Wsi Lubelskiej): wydruk i przekazanie plakatów promocyjnych oraz flag, czas i materiały potrzebne do promocji wydarzeń na terenie Lubelszczyzny.

- Koszt po stronie Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Gościeradów: czas poświęcony na napisanie wniosku konkursowego na realizację zadań pożytku publicznego w zakresie kultury. Zakup artykułów potrzebnych do wykonania potraw i napojów. Zakup naczyń i materiałów do ekspozycji. Czas potrzebny na konsultację z osobami, które wykonają potrawy do degustacji.
- Koszt po stronie Klubu Seniora w Gościeradowie: czas poświęcony na wyliczenie artykułów potrzebnych do wykonania potraw i rozdysponowanie ich między osobami odpowiedzialnymi za ich przygotowywanie, wykonanie tradycyjnych lubelskich potraw z surowców dostarczonych przez Stowarzyszenie Promocji i Rozwoju Gminy Gościeradów (koszt pracy, koszt energii elektrycznej, gazu i opału w piecach), koszt przewiezienia potraw do budynku w którym odbędzie się spotkanie, czas wykorzystany na utworzenie scenariusza części artystycznej, przygotowanie występujących osób i występ, pomoc przy sprzątanii sali.
- Koszt GOK: kolportaż plakatów na terenie gminy, pomoc w wykonaniu scenografii, przygotowanie sali i pomoc w jej sprzątanii, obsługa sprzętu, koszt prowadzenia imprezy przez konferansjera z pozyskanych środków finansowych ze Starostwa Powiatowego w Kraśniku.
- Koszt szkół: czas pracy włożony na przygotowanie scenek teatralnych, rekwizytów, kostiumów, koszt przewozu osób występujących.
- Koszt Stowarzyszenia „Szkoła Przyszłością” - czas poświęcony na zgromadzenie pamiątek i koszt dowiezienia chętnej młodzieży na spotkanie.
- Koszt Stowarzyszenia Przyjaciół Gościeradowa: koszt i czas potrzebny na zgromadzenie zdjęć i eksponatów, wykonania wystaw i przewiezienia ich do GOK.
- Koszt Urzędu Gminy Gościeradów: pieniądze przekazane Stowarzyszeniu Promocji i Rozwoju Gminy Gościeradów na realizację zadania pożytku publicznego w zakresie kultury, czas poświęcony na udział władz gminy w obchodach, wypromowanie imprezy w Wieściach Gościeradowskich.
- Koszt Starostwa Powiatowego w Kraśniku: pieniądze przekazane GOK na opłacenie konferansjera, czas poświęcony na udział władz powiatu w obchodach, wypromowanie imprezy na stronie internetowej starostwa.

Współorganizacja wystawy „Zbrodnia katyńska” i prelekcja pt. „Zbrodnia katyńska - długa droga dochodzenia do prawdy”

- Koszt po stronie biblioteki: czas poświęcony na nawiązanie współpracy (prośba telefoniczna, oficjalne pismo), czas wykorzystany na: przygotowanie sali, ustawienie wystawy, zaprojektowanie, wykonanie i dostarczenie zaproszeń, wykonanie plakatów promocyjnych i kolportaż na terenie gminy oraz przeprowadzenie spotkania i promocji

w prasie.

- Koszt po stronie IPN: dostarczenie wystawy, czas i materiały przeznaczone na przygotowanie prelekcji, prezentacji multimedialnej i dokumentów, prowadzenie prelekcji.
- Koszt po stronie Urzędu Gminy w Gościeradowie: koszt odwiezienia wystawy. Czas poświęcony na spotkanie ze strony reprezentantów władz gminnych.
- Koszt po stronie GOK: nieopłatne wypożyczenie sali, nagłośnienia i oświetlenia.

Udział w ogólnopolskim projekcie „O finansach... w bibliotece”:

- Koszt po stronie biblioteki: czas poświęcony na napisanie wniosku o przystąpienie do projektu, czas poświęcony na: szkolenie wyjazdowe 2 pracowników, rekrutację uczestników, przygotowanie się do zajęć, prowadzenie spotkań, pomoc techniczną dla uczestników, wykonanie poczęstunków w czasie spotkań, wykonanie zaproszeń na spotkanie podsumowujące projekt, wybór najciekawszej relacji uczestnika, nakręcenie filmu z relacją uczestnika i zamieszczenie go na stronie projektu oraz stronie internetowej biblioteki, zamówienie tortu (uroczystość rozdania certyfikatów), dokumentację zdjęciową i promocję w „Wieściach Gościeradowskich” oraz na stronie Informacyjnej Agencji Samorządowej.
- Koszt po stronie Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i Narodowego Banku Polskiego : koszt szkolenia i podróży wyznaczonych pracowników biblioteki , koszty wytworzenia scenariuszy spotkań i materiałów pomocniczych, koszty poczęstunku i materiałów biurowych.
- Koszt po stronie Klubu Seniora: czas poświęcony na zawiadomienie o szkoleniu członków i innych osób starszych, czas poświęcony na szkolenie (upały).

Realizacja projektu „GO_PRO! - Gminne Ośrodki Programowania, jako model efektywnej promocji wiedzy i praktyki programistycznej”

- Koszt po stronie biblioteki: czas wykorzystany na: sporządzenie wniosku do konkursu, ustalenie zasad współpracy (umowa), szkolenie wyjazdowe wyznaczonych bibliotekarzy, koszt ubezpieczenia przekazanego sprzętu, czas potrzebny na nawiązanie współpracy w zakresie promocji projektu ze szkołami, przeprowadzenie zajęć promocyjnych, czas poświęcony na rekrutację osób do Klubu Kodera, przygotowanie zajęć w oparciu o materiały dostarczone przez stowarzyszenie, prowadzenie zajęć, dokumentację zdjęciową i promocję biblioteki jako Gminnego Ośrodka Programowania.
- Koszt po stronie Stowarzyszenia Edukacji Pozaformalnej „Meritum”: koszty podróży i przeprowadzenia szkolenia dla bibliotekarzy, koszt zakupu sprzętu: projektora z funkcją tablicy interaktywnej z oprzyrządowaniem i piórkiem projekcyjnym,

komputera i tabletu oraz 2 zestawów klocków LEGO MINDSTORMS i przesłania go do biblioteki.

- Koszt po stronie szkół: czas poświęcony na udział w spotkaniu promocyjnym (jedno dla każdej ze szkół).

7. Czy napotkali Państwo trudności, z którymi należało się zmierzyć, aby zrealizować projekt?

Nie. Poprzez realizację tych przedsięwzięć biblioteka więcej zyskała niż straciła.

8. Zalecenia dla innych jednostek samorządu terytorialnego zainteresowanych wdrożeniem projektu

Należy wywiązywać się ze zobowiązań dotyczących promocji współorganizatorów. Rzetelnie wykonywać swoje zadania oraz wspierać radą i pomocą tych, którzy nie mogą sobie poradzić.